

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio IV. Utrùm Ingenitum esse dicatur de Essentia, Filio, & Spiritu sancto
?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

Verbum; & Pater, & Verbum producant Spiritum Sanctum primaria productione; & non sic primario producerent Personam reproducentes, ut patet; sicque non salvetur aequalitas illa in producendo.

55. Oppones 2. Non demonstratur ratione naturali, primam Personam non produci à Natura Divinā; atqui si ab illa produceretur, jam Pater non esset primum producens; ergo ratione naturali non demonstratur, Patrem esse improductum; consequenterque neque primum producens. Respondeo resolutionem solum procedere de aliquo primo producente, quod quidem demonstratur, & in quo sistendum est: Utrum autem hoc sit Pater; an verò Natura Divina, non demonstratur ratione naturali; deducitur tamen ratione theologica ex suppositis principiis de fide; siquidem cum Natura Divina juxta principia de fide sit idem cum Personis Divinis, ut supra diximus; sicque ratione talis identitatis non possit esse productiva Personarum, juxta superius dicta, bene sequitur, solum Patrem esse primum producens improductum, idque ex ratione factū n. 48.

SECTIO IV.

Utrum Ingenitum esse dicatur de Essentia, Filio, & Spiritu Sancto?

56. DVERTES primò, Essentiam Dei esse ingentam sensu longè diverso dici à quibusdam Catholicis, quàm ab Arianis; hi enim contendeant, Essentiam Dei consistere in eo, quod sit Ingenitus, ita ut qui nosset esse Ingenitum, eo ipso Essentiam Dei penetrasset, ut refert, atque refutat D. Athan. dialog. 1. de Trinit. contra Anomæum, D. Basil. lib. 1. contra Eunom. & D. Nazianz. orat. 32.

57. Advertes secundò, sensum quæstionis hinc solum esse: An Ingenitum esse conveniat Essentiæ, aut huic Deo, prout præscindit à Personis, idque tanquam negatio, vel privatio consecuta necessariò Essentiā? Pro quo. Advertes tertio, Ingenitum etiam prout negat quamlibet processionem à quolibet principio dupliciter accipi: Primò cum positiva repugnantia procedendi: Secundò sine positiva repugnantia cum mera indifferentia. His positis.

58. Dico 1. Essentiæ Dei non convenit esse Ingenitam in eo sensu, quo Ariani dicebant, Essentiam Dei consistere in eo, quod sit Ingenitus. Est de Fide. Ita P. Ruiz d. 52. sect. 6. n. 3. Probatur primò, quia esse Ingenitum formaliter dicit quid negativum; materialiter verò Paternitatem, in qua fundatur ipsa negatio; sed Essentia Dei, cum sit ens reale, & positivum, non potest consistere in negativo; neque etiam in ipso positivo Paternitatis; alioqui Filius, & Spiritus Sanctus non haberent Essentiam Dei, quia non habent Paternitatem; ergo &c.

59. Probatur secundò, quia Essentia Dei convenit omnibus tribus Personis; sed esse Ingenitum est proprium solius Patris, ut supra diximus; ergo &c. Confirmatur ex D. Basil. lib. 4. contra Eunom. ibi: Nec definitio igitur, nec proprium Dei est Ingenitum esse, non enim convertitur. Et subdit rationem: Nam, inquit, Filius, cum sit Deus, Ingenitus non est; ergo &c.

Dico 2. Esse Ingenitum sumptum cum positiva repugnantia procedendi ab alio, non convenit Essentiæ Divinæ, neque huic Deo, prout præscindit à Personis. Ita P. Ruiz cit. n. 10. Probatur, quia Ingenitum prout sic excludit à subiecto quamlibet processionem à principio, sive per productionem sui formaliter; sive per productionem alicujus suppositi, cui communicatur, & de quo essentialiter prædicatur; sic enim Incorporeum, prout est proprium Spiritus, excludit corpus à quolibet supposito, de quo Spiritus essentialiter prædicatur; sed Deitas, sive Essentia Divina, sive hic Deus non est hoc modo Ingenitus; siquidem prædicatur essentialiter de Filio, qui est genitus, & non Ingenitus; & de Spiritu Sancto, qui non est Ingenitus, sed procedens; ergo &c.

Oppones 1. D. Athan. dialog. 1. de Trinit. contra Anomæum. Pater, inquit, Filius, & Spiritus Sanctus Ingenita sunt Essentia. Et D. Ephrem serm. de Poenitent. Unam, dicit, consubstantialis Trinitatis Naturam Ingenitam. Et D. Basil. lib. 5. contra Eunom. Ingeniti appellatio, ait, significat, quomodo se habeat substantia Dei, & quod nata non sit. Et D. Hilar. lib. de Synodis frequenter dicit. Innascibilem substantiam: seu Innascibilem Essentiam. Idem habent D. Epiphanius. heres. 76. D. Justin. lib. 1. de natural. auscultat. Et Concil. Toletan. 1. in assert. fidei, ubi anathematizat eum, qui dixerit Deitatem nascibilem esse; ergo &c. Respondeo Sanctos Patres, & Concil. cit. dixisse Essentiam Divinam esse Ingenitam, & Innascibilem in eo sensu, quod effectiorem non habeat.

Oppones 2. Illud dicitur Ingenitum, quod non procedit à principio, nec est productum; sed Essentia Divina, sive hic Deus, prout præscindit à Personis, non procedit à principio, neque est productum; ergo Ingenitus. Respondeo argumentum solum probare, Essentiam Divinam, sive hunc Deum non habere causam efficientem; non tamen ei convenire esse Ingenitum in supposita acceptione, ut patet.

Dico 3. Esse Ingenitum sumptum sine positiva repugnantia, & cum mera indifferentia, convenit Essentiæ Divinæ, sive huic Deo, prout præscindit à Personis. Ita P. Ruiz cit. n. 12. Probatur, quia Ingenitum prout sic ratione sui neque postulat procedere, neque non procedere, sed est indifferens ad utramque proprietatem; sed Deitas, sive Essentia Divina, sive hic Deus ratione sui prout præscindit à Personis non postulat procedere, neque non procedere, sed est indifferens, ut nullo modo procedat, prout est in Patre, & ut aliquo modo procedat, prout est in Filio, & in Spiritu Sancto, quatenus convenit Personis procedentibus, & illis communicatur; ergo de Essentiā, sive de hoc Deo prout sic potest dici Ingenitus. Confirmatur, quia de animali prout sic sumpto, & abstracto cum indifferentia possumus dicere esse irrationale; siquidem animalitas, prout sic ratione sui, nec postulat esse rationalem, neque irrationalem, sed est indifferens ad utrumque; ergo &c.

Dico 4. Simpliciter loquendo, & absque aliqua declaratione, non licet concedere Filium esse Ingenitum. Ita D. Athan. lib. 2. de Personis, & lib. 5. de Trinit. D. Basil. lib. 2. contra Eunom. D. Cyril. Alex. lib. 1. Theaur. cap. 1. & 4. D. Fulgent. ad object. 5. Arianor. & alii, quos citat, non tamen sequitur P. Ruiz cit. sect. 7. n. 3. Probatur primò, quia hoc nomen Ingenitum jam ex usu Ecclesiæ, & ex Patribus citatis receptum est tanquam proprium solius

folius Patris, ut supra diximus, & ut negans quamlibet processionem à quolibet principio; ergo &c.

65. Probatur secundò ex D. Hilar. lib. 4. de Trinit. ubi de Filio. *Non Innascibilis*, inquit, *ne Patri adimat, quod Deus unus sit.* Et lib. 9. *Nativitas*, inquit, *non est consecuta, ut Innascibilis effecta sit.* Et Concil. Syrmicens. can. 26. anathematizat eum, qui *Innascibilem, & sine initio dicat Filium.* Idem habent Concil. Sardic. in profess. Fidei. & Toletan. 1. in assert. Fidei; ergo &c.

66. Obijcies 1. cum Arianis: Aut plures sunt Ingeniti; aut unus: Si primum; ergo plures sunt Dii: Si secundum; ergo Filius non est Ingenitus, sed solus Pater; consequenterque solus Pater est Deus; Filius autem est creatura. Respondeo non Filium, sed solum Patrem esse Ingenitum, prout Ingenitus idem est, atque à nullo procedens; esse tamen tres Ingenitos, prout Ingenitus idem est, atque increatus, sive non factus; ex quo non sequitur, neque esse tres Deos; neque Filium esse creaturam, ut patet ex supra dictis.

67. Obijcies 2. Genitum, & ingenitum differunt naturâ, nec sunt ejusdem substantiæ; sed Pater est Ingenitus; ergo etiam Filius; alioqui differrent naturâ, & substantiâ. Respondeo negando majorem, quæ absolute est falsa; licet quodam modo sit vera, si sermo sit de Genito, & Ingenito quoad proprietates personales, quæ quasi specificè distinguuntur, in quo sensu locutus est D. Nazian. orat. 35. ad object. 7. *Quid per Ingenitum*, inquit, *& Genitum intelligis? Si ipsam Ingeniti, & Geniti proprietatem, non idem sunt; sin autem ea, quibus hæc insunt, quid vetat, quominus idem sint?*

68. Dico 5. Spiritus Sanctus simpliciter loquendo non est Ingenitus. Ita D. Nazian. orat. 50. D. Basil. lib. 3. contr. Eunom. D. Ambr. in symbol. Apost. cap. 3. D. Isidor. lib. 7. Etymolog. cap. 3. §. 2. D. Ansel. in Monolog. cap. 54. & alii, quos citat & sequitur P. Ruiz d. 52. de Trinit. sect. 8. num. 7. Probatur primò ex Concil. Nicæn. in profess. fidei, dicente Spiritum Sanctum non Ingenitum, nec Genitum. Concil. Toletan. 11. & Concil. Syrmicens. can. 19. Si quis, ait, Spiritum sanctum Paraclitum dicens, Innascibilem Deum dicat, anathema sit. Et D. Hilar. lib. de Synodis. Impissimum est, inquit, Innascibilem Deum eum dici, qui ad consolationem nostram sit missus à Filio. Et D. Aug. serm. 38. de Tempore. Spiritus Sanctus, ait, nec Ingenitus, nec Genitus alicubi dicitur; ergo &c.

69. Probatur secundò ratione, quia hoc nomen Ingenitum, ut diximus, negat quamlibet processionem à quolibet principio; sed id solius Patris est proprium, ut diximus; nam Spiritus Sanctus est à Patre, & Filio; ergo &c.

70. Obijcies 1. D. Athan. dialog. 1. de Trinit. Spiritus Sanctus, inquit, non habet Patrem: ergo ipse est Ingenitus: Itaque ingenitum esse non est proprium Patris. Idem ferè dicunt D. Nazian. serm. de Epiphania. D. Epiphani. hæres. 76. D. Ambr. de Incarnatione cap. 9. ergo &c. Respondeo D. Athan. & alios Patres dicentes. Spiritum Sanctum esse Ingenitum, solum voluisse esse Increatum, sumptissimeque nomen Ingenitum, prout idem est, atque Increatum, sive non factum; non autem, prout idem est, atque à nullo procedens, in quo sensu solus Pater, & non Filius, neque Spiritus Sanctus dicitur Ingenitus.

71. Obijcies 2. Omne, quod est, aut est genitum, aut Ingenitum; sed Spiritus Sanctus non est genitus; ergo Ingenitus. Respondeo negando majorem; Tom. 1.

Ingenitum enim non accipitur quasi contradictorium geniti, ita ut sit idem, quod non genitum, sed accipitur prout negat plus, quam affirmat genitum, ut supra diximus; siquidem hoc affirmat solummodò generationem propriè dictam; Ingenitum autem accipitur prout negat quamlibet processionem, sicque solius Patris, & non Spiritus Sancti est proprium.

SECTIO V.

Quid dicat Ingenitum, seu Innascibile de formali; & quid de materiali?

PRIMA sententia quorundam Antiquorum asserit, Ingenitum, sive Innascibile dicere de formali relationem positivam, quæ sit opposita relationi geniti; sicut inæquale, & dissimile dicunt positivæ relationes oppositæ æqualitati, & similitudini. Rejicitur primò cum D. Bonav. in 1. dist. 28. q. 1. & aliis communiter; quia sequeretur esse in Deo quinque Relationes; siquidem præter quatuor supra assignatas additur Relatio Innascibilitatis. Secundò, quia admissa Relatione Innascibilitatis, debet admitti quarta Persona, quam correlativè respiciat; sicut enim Pater non eandem Personam respicit Relatione Spiratoris, quam respicit Relatione Patris; ita etiam distinctam Personam deberet respicere ut est Innascibilis relatione Innascibilitatis, si hæc foret realis, & positiva.

Tertiò, quia Relatio hæc Ingeniti, prout opponitur cuilibet processionem passivæ, (qualiter esset propria Patris) deberet habere pro termino Ingenitorem prout opponitur cuilibet productioni activæ; sed Ingenitor prout sic non est quid reale, sed merum figmentum, ad quod non potest terminari relatio aliqua realis, & positiva; ergo &c. Dicent Ingenitorem prout terminat Relationem Ingeniti, esse Filium, & Spiritum Sanctum non producentes Patrem. Sed contra, quia Filius, & Spiritus Sanctus non respiciunt realiter Patrem, nisi ut producti ab illo; quod autem illum non producant, non est aliquis respectus realis, sed mera negatio; alioqui deberet admitti sexta alia relatio realis communis Filio, & Spiritui Sancto, prout est Ingenitor Patris Ingeniti.

Secunda sententia docet Ingenitum, sive Innascibile dicere de formali quid positivum, quod positivum explicat per universalem authoritatem, seu prinitatem in originando, quam Pater habet supra cæteras Personas: aut per fontalem plenitudinem divinæ secunditatis. Rejicitur, quia sequeretur, Innascibilitatem formaliter comprehendere simul Paternitatem, & Spirationem activam; siquidem prima Persona per illas constituitur formaliter principium universale, & fontalis origo cujuslibet Personæ; sed hoc non est dicendum: tum quia Innascibilitas est Notio distincta à Paternitate, & aliis Relationibus, ut diximus: tum etiam, quia Paternitas, & Spiratio activa non debent constare in unam Relationem, cum sint Relationes, & Notiones distinctæ; ergo &c.

Tertia sententia, quam sequimur, asserit, Ingenitum, seu Innascibile dicere de formali solam negationem. Ita D. Thom. 1. p. q. 33. art. 4. ad 1. & q. 40. art. 3. ad 3. & in 1. dist. 28. q. 1. art. 1. & 2. Alexand. 1. p. q. 60. memb. 2. Albert. 1. p. q. 39. memb. 1. & 2.